

Belgen verkennen de grens tussen het objectieve en subjectieve in Bozar-expo 'Beyond the Document'

■ *Two friends, Vladivostok, Russia* van Philippe Herbet.

Fotografie zonder foefelen

Een straathoek wordt een schilderij, een betonblok een beeldhouwwerk. De tentoonstelling *Beyond the Document*, die vandaag opent in de Brusselse Bozar, brengt het werk van veertien Belgische fotografen samen die de dunne lijn bewandelen tussen het objectieve en het subjectieve, tussen document en kunstwerk. DOOR SARAH THEERLYNCK

Een blonde vrouw met trieste, blauwe ogen kijkt in de lens. Een brunette omarmt haar en piept met gultige ogen van achter haar rug uit. In een tekst onder de foto beschrijft fotograaf Philippe Herbet hoe hij Lina en Macha leerde kennen op de promenade aan de Japanse zee in Vladivostok. Als vanzelf linken we de tekst aan de foto. Alleen: Herbet is fotograaf en schrijver, niet fotograaf-schrijver. Zijn teksten vertellen verhalen die hij los van zijn foto's optekende of verzon. Hij maakte van twee anonieme Russische vrouwen, Lina en Macha, de hoofdpersonages in een fictief verhaal.

Zo overstijgt Herbet documentaire fotografie, net zoals de dertien andere fotografen op *Beyond the Document* dat doen. Ze houden zich op in het grensgebied tussen document en kunst en maken van de wereld een kunstwerk. Maar: geen gefoefel.

Ze manipuleren hun beelden niet en staan met hun voeten in de echte wereld, een wereld ver weg van de studio. Het zit hem in de manier waarop ze die ruwe brok werkelijkheid presenteren.

Neem nu de foto *Simple Present #199* die Bert Danckaert in Kaapstad maakte. Het beeld van een straathoek, twee ruwe en een beschilderde muur is haast een abstract

De fotografen manipuleren hun beelden niet en staan met hun voeten in de echte wereld, een wereld ver weg van de studio

schilderij. Zijn lens transformeert een banaal stukje wereld tot kunstwerk. Of neem *The Bunker #1* van Jan Kempnaers. De in het zand vergleden Duitse bunker op het strand van Normandië is als een beeldhouwwerk. De expressieve kracht is groter dan de historische realiteit die eraan verbonden is.

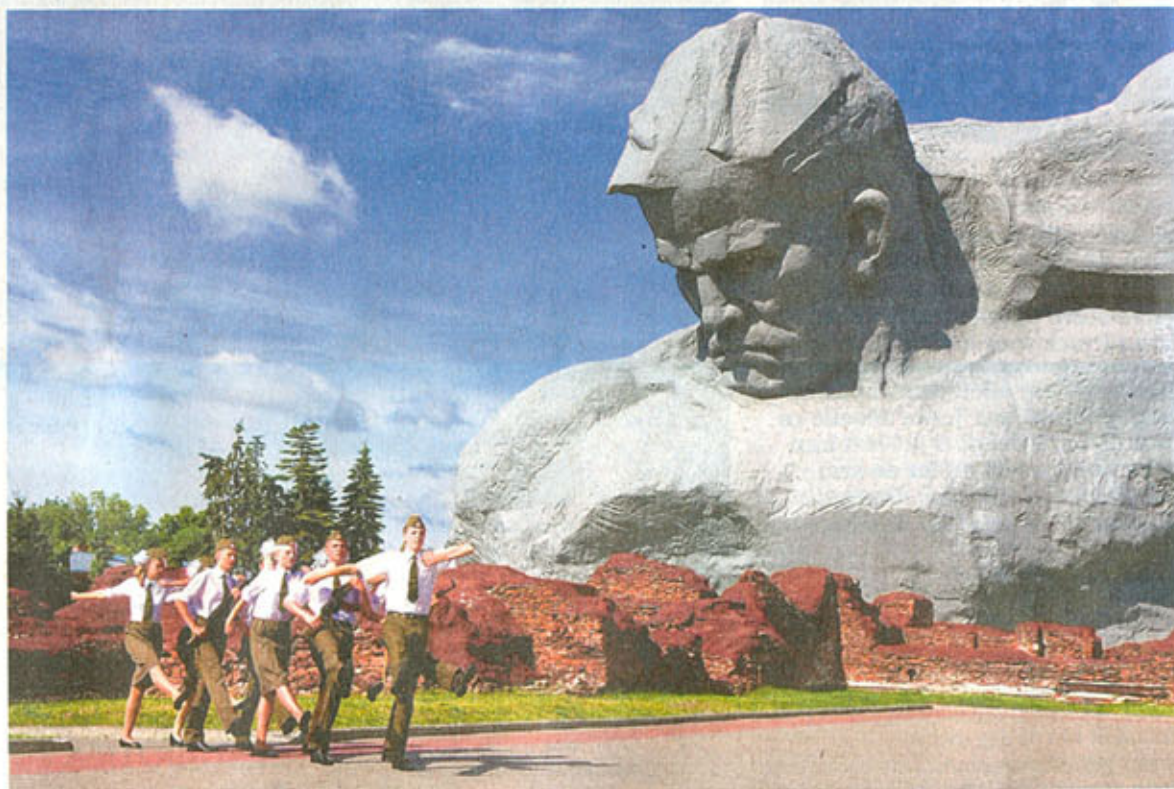
Soms echter morrelen de fotografen meer aan de werkelijkheid. De jonge fotografe Lara Dhondt bijvoorbeeld, maakt van het materiaal dat ze vindt op haar weg - betonblokken, gipsplaat, stukken stof - installaties en maakt er foto's van. Het is

niet haar fotooestel die het kunstwerk maakt, maar zichzelf. Ook Arno Roncada rekt het begrip werkelijkheid uit. Zijn fotoreeks *The Night Hike Project* lijkt een illegale grensovertocht van Mexico naar de Verenigde Staten te tonen, maar in werkelijkheid gaat het om een simulatie waarbij toeristen en inwoners in de rol van migrant, mensensmokkelaar of politieagent kruipen. Hij documenteert iets wat in wezen een toneelstuk is, maar maakt niet duidelijk dat het een toneelstuk is.

Nick Hannes wacht dan weer geduldig tot er zich voor zijn ogen toneelstukken afspe-

len. De beelden die hij in vijftien ex-Sovjetlanden maakte, geven wel de werkelijkheid weer, maar die is absurd, grotesk of ironisch.

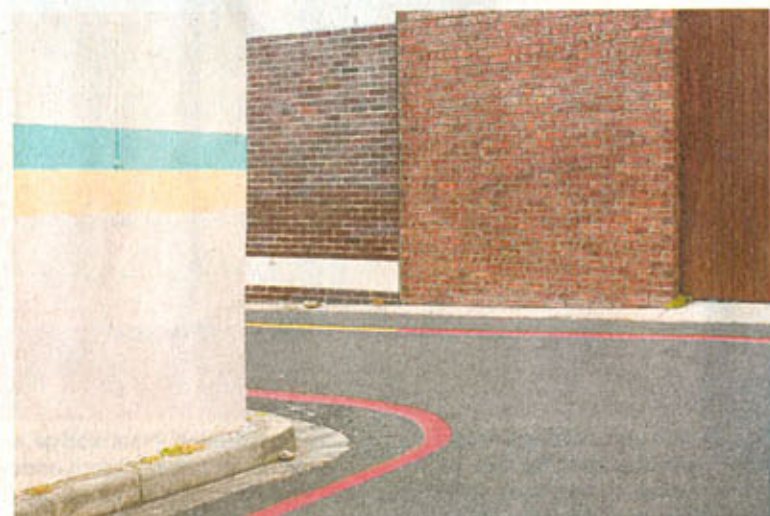
Het onderwerp van *Beyond the Document* is niet evident. Het gaat over abstracte begrippen als vorm, typologie en objectiviteit. Toch is dit een toegankelijke tentoonstelling. De foto's spreken door hun artistieke kracht direct aan en beelden het abstracte verhaal dat de drie curatoren - van Bozar, Musée de la Photographie à Charleroi en FotoMuseum Antwerpen - willen brengen overtuigend uit.

■ *Brest, Belarus* van Nick Hannes.

■ *The Bunker #1* van Jan Kempnaers.

■ *Simple Present #199* van Bert Danckaert.

■ *Dudelange II* van Felten Massinger.